

Tekenen in de Tijd 45

30 mei-6 juni 2020

De Heilige Geest, wier komst wij met Pinksteren vieren, vergezelt de kerk voortaan altijd. Erik Borgman herinnert eraan dat sinds 2018 Pinkstermaandag is toegewijd aan Maria, Moeder van de Kerk. Overschaduwd door de Heilige Geest baart zij Jezus als God-met-ons.

Pinksteren is het feest dat duidelijk maakt dat het in de kerk altijd feest is. De Heilige Geest, de Helper die Jezus beloofde te zullen zenden, is in ons en verbindt ons onlosmakelijk met God zoals Jezus hem heeft doen kennen. Lang had ik er moeite mee dat de kerk na Pinksteren zo snel overgaat tot de orde van de dag. Kerstmis duurt tot het feest van de opdracht van Jezus in de tempel – ‘Maria Lichtmis’, 2 februari – en Pasen loopt door tot Pinksteren. Maar de Geest is er het hele jaar en de liturgische kleur van de tijd door het jaar, groen, herinnert aan de groei en bloei van het leven in haar. Dat ook wij mogen bloeien dankzij de Geest die over ons leven zweeft, hoezeer wij daarvan ook een chaos maken.

Nu is het overgaan tot de orde van de dag na Pinksteren ook maar betrekkelijk. Niet alleen vieren we de komende periode nog vaak feest – komende zondag het feest van de Heilige Drie-eenheid, de zondag daarna Sacramentsdag – en niet alleen blijven we dankzij Tweede Pinksterdag nog even in Pinksterstemming, de Pinkstermaandag heeft ook nog een eigen feestelijk accent. In maart 2018 kondigde paus Franciscus af dat op deze dag de gedachtenis moet worden gevierd van Maria, Moeder van de Kerk. Maria kreeg deze titel op 21 november 1964 bij de afsluiting van de derde zitting van het Tweede Vaticaans Concilie en paus Paulus VI spoorde tot verering van haar onder deze naam aan. Sinds drie jaar is Pinkstermaandag dus bijzonder toegewijd aan deze titel. Volgens het Johannesevangelie vertrouwt Jezus op het kruis zijn moeder Maria en ‘de leerling van wie Hij hield’ aan elkaar toe: ziedaar je zoon, ziedaar je moeder. ‘Van dat ogenblik af nam de leerling haar bij zich in huis (Johannes 19,26-28). Jezus’ leerling behoudt en bevordert de gedachtenis van en de devotie tot Maria in naam van de kerk, Maria heeft moederlijke zorg voor de kerk als het nieuwe lichaam van haar Zoon.

De gedachtenis van Maria, Moeder van de Kerk valt dit jaar op 1 juni. Een afsluiting en bekroning van de Mariamaand mei. Maar bovenal is Maria een beeld van de kerk met Pinksteren: de Heilige Geest is over haar gekomen en de kracht van de Allerhoogste heeft haar overschaduwd en zo baart zij Jezus als God-met-ons (vgl. Lucas 1,35).

Vanaf 1 juni mogen kerken weer beperkt open voor publieke vieringen. Daarbij moet aan uitgebreide voorwaarden worden voldaan en die zijn niet eenvoudig te realiseren. Wij hebben in het Huis van Dominicus echter al eerder besloten nog tot eind juni door te gaan met online-vieringen. Ondertussen bestuderen wij zorgvuldig de aanwijzingen van de bisschoppen en van het RIVM en proberen te leren van ervaringen elders.

Ik geloof dat het verstandig is. Maar ik vind het ook uitermate pijnlijk. Ik las toevallig een gedicht van de Engelse dichter en anglicaans priester R.S. Thomas (1913-2000) over de heilige Julianus, die zichzelf besmette door een melaatse te omhelzen en te kussen ‘Met de liefde die | onze wetenschap heeft gedesinfecteerd’ (*With the love that | Our science has disinfected*). Voor de zoveelste keer de afgelopen maanden vroeg ik mij af of wij als gelovigen niet heel anders op de

corona-pandemie hadden moeten reageren. Een manier waaruit meer de zorg dan de bezorgdheid sprak. Zonder ook maar bij benadering te weten hoe dan.

Erik Borgman, lekendominicaan
voorzitter van de programmaraad van het Huis van Dominicus